

ROOPE LIPASTI & KAISU SANDBERG

LEMUETSIVÄT

ENSIMMÄINEN HAJUYHTEYS

JA MUITA
ÄLLÖTTÄVIÄ
MYSTEEREITÄ

WSOY

WSOY:n kirjallisuussäätiö on tukenut
tämän teoksen kuvitustyötä.

Ensimmäinen painos

Teksti © Roope Lipasti ja WSOY, 2025
Kuvat © Kaisu Sandberg ja WSOY, 2025
Werner Söderström Osakeyhtiö
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN: 978-951-0-51909-7

Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@wsoy.fi

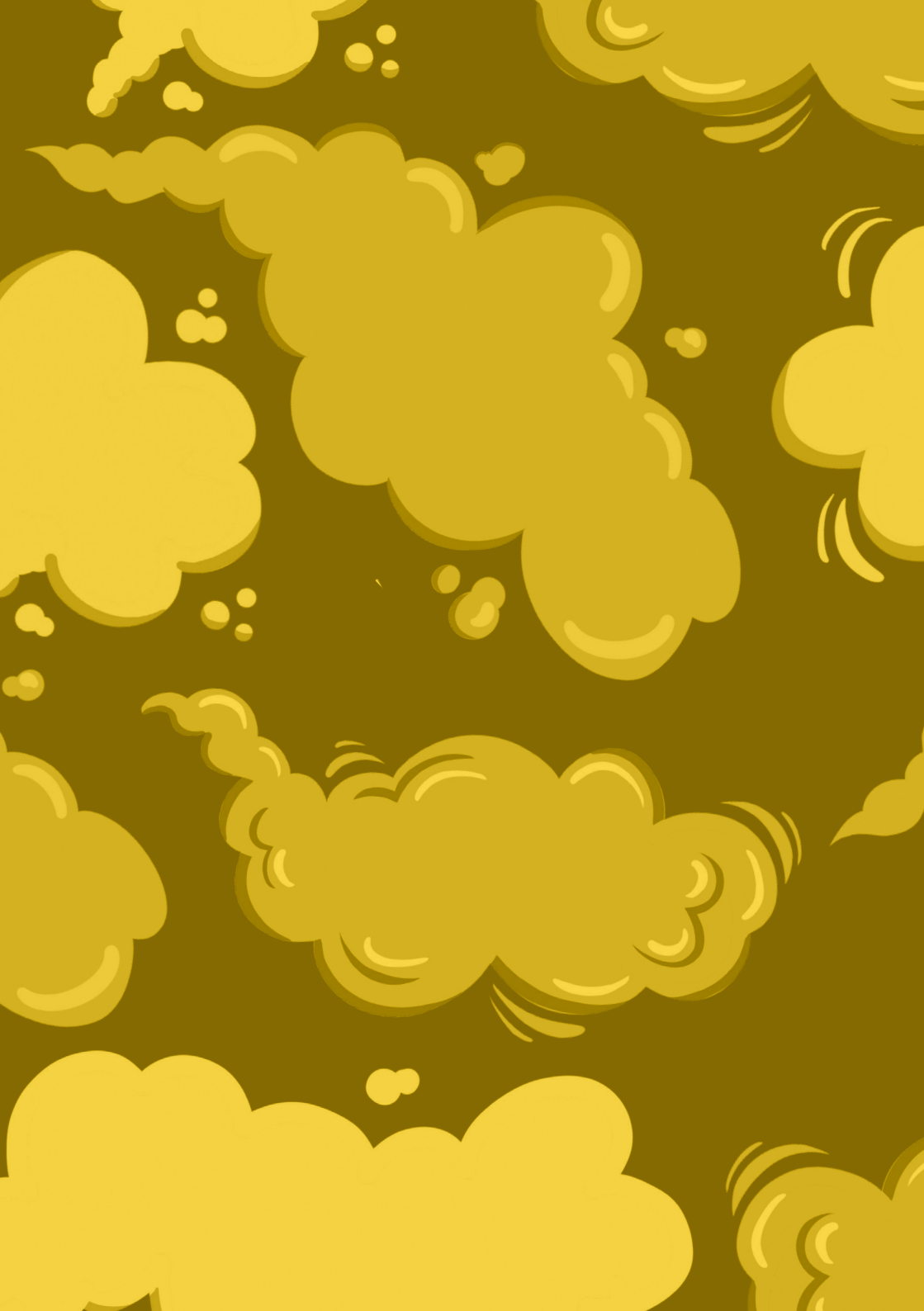
ROOPE LIPASTI & KAISU SANDBERG

LEMUETSIVÄT

ENSIMMÄINEN HAJUYHTEYS

JA MUITA
ÄLLÖTTÄVIÄ
MYSTEEREITÄ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ENSIMMÄINEN HAJUYHTEYS

Lemuetsivät, tai niin kuin heitä myös kutsutaan, kolme ja puoli etsivää, ovat Pirkko, kaksoset Rasmus ja Reetta sekä Leo. Leo on se puolikas, sillä hän on koira ja aika pienikokoinen. Vaikka eivät muutkaan mitään jättiläisiä ole, sillä he ovat koululaisia. Ja nyt heillä on edessään jokaisen koululaisen paras hetki vuodesta, eli se, kun kesäloma vihdoinkin loppuu ja saa taas mennä kouluun.

Ihanaa! Mitä? Ai ettei kesäloman loppuminen muka ole paras hetki vuodessa? Lemuetsivien mielestä se kyllä on, sillä kulunut kesä oli aivan hirveä. Hirmuinen. Kuvottava. Etova. Ällöttävä. Inhottava. LEMUINEN, pitkä ja haiseva kuin mädäntynyt makkara.

Kaupungin viemärijärjestelmässä oli jotain vikaa. Vessassa haisi pahemmalta ennen sinne menemistä kuin sen jälkeen.

Oli paahteinen ja kuuma kesä, ei tuullut lainkaan ja lemu jämähti kaupungin ylle niin, että ihmiset sairastuivat. Se oli kauheaa. Ainoastaan karpäsillä oli mukavaa, kun se surisivat ja nuuhkivat ilmaa – kyllä, nuuhkivat sillä inhottavalla kärsällään! – ja voivat paksusti. Kärpäset olisivat varmaan halunneet julistaa Lemuetsivien kaupungin pääkaupungikseen, niin ihanan kauhealta sieltä haisi.

Mutta nyt tilanne on rauhoittunut. Viemärijärjestelmä on saatu vetämään. Pirkko arvelee, ettei koulussakaan haise enää mikään.

– Ellei sitten Pertun kengät, Reetta miettii.

Lemuetsivät pyöräilevät kohti koulua. He joutuvat py-sähtymään punaisiin valoihin, ja vieressä olevan auton ikkuna on auki ja radio päällä.

Radiossa puhuva ääni on jokaiselle Lemuetsivälle tuttu. Siltä ei nykyään pääse missään pakoon. Puhuja on maailman rikkain nainen, Hajusintti Herne, joka siellä jälleen kertoo avaruusprojektistaan. Hän uskoo, että hajumaailma on paljon suurempi kuin näkyvä maailma. Hajusintti haluaa levittää ihmiskunnan tuoksun myös muihin aurinkokuntiin ja toisille planeetoille. Hän on lähettämässä avaruusraketin tutkimaan ensi alkuun omaa lähiseutuamme. Mukaan laitetaan kaikenlaisia hajuja, joita maapallolta löytyy, sekä mahdollisimman monen ihmisen hajujälki.

Näin Hajusintti Herne puhuu radiossa:

– Oi kyllä, kyllä! Hajuja, joita avaruuteen lähetetään, on monenmoisia. Ei pelkästään hyviä, sillä mahdollisille ulkoavaruuden olioille täytyy antaa todenmukainen kuva planeetastamme. Sitä paitsi mistä sitä tietää mikä heidän hajuaistiaan hivelee. Ehkä heistä ruusut tuoksuvat inhottavilta ja vaippakakka ihanalta.

Pirkko nyrpistää nenäänsä.

Sitten kuuluu:

– Mikä se oli? Rasmus ihmettelee. – Tuliko se radiosta? Oliko se Hajusintti Herne?

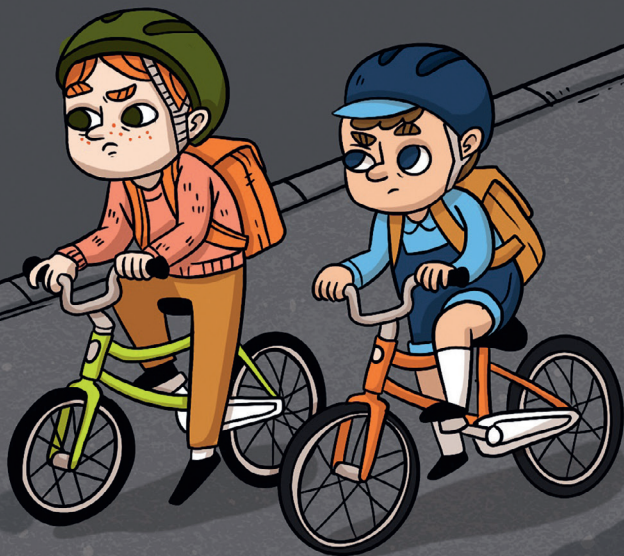
– Se oli avaruushajumoottoripyörä, Pirkko nauraa, sillä ääni tosiaan tuli moottoripyörästä.

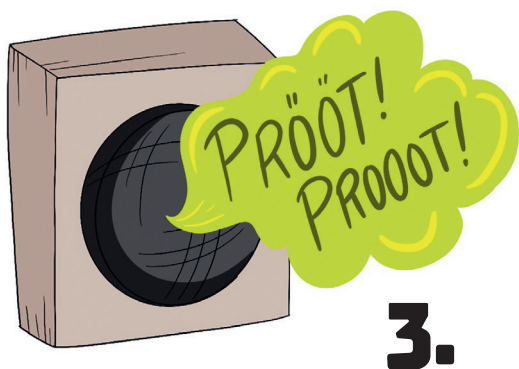
– Vai tuliko se sittenkin moottoripyöräilijästä? Rasmus miettii.

PUTPUTPUT, ääni häviää kadunkulman taakse.

Vielä ennen kuin lapset kääntyvät koululle he näkevät valtavan tienvarsimainoksen, jossa Hajusintti Herne pyytää ihmisiä osallistumaan kampanjaansa ja lahjoittamaan hajunäytteen itsestään. ”Jokainen haju on tärkeä”, mainoksessa lukee.

Reetta nyrpistää nenäänsä. Hänestä jokainen haju ei todellakaan ole tärkeä.

Ensimmäisellä tunnilla koulussa jokainen saa kertoa, kuinka on viettänyt kesän ja mikä on ollut hauskinta.

– Hauskinta oli, kun se viemärihaju loppui! Pirkko ilmoittaa. Muut ovat samaa mieltä. Koko kesä meni yökkiessä. Nyt sellaisesta ei toivottavasti enää tarvitse kärsiä.

PRÖÖÖT, kuuluu silloin keskusradiosta.

– Voi ei! huutavat lapset. – Se alkaa taas!

– Mitä tämä nyt on? opettajakin hermostuu.

– Pahoittelut äskeisestä, kuuluu keskusradiosta. –

Tämä on rehtorinne, ja tuo äskeinen ääni tuli siitä, kun radiota ei ole käytetty kokonaiseen kesään. Ei siis huolta! Halusin vain tulla toivottamaan kaikille oppilaille oikein hyvää alkavaa lukukautta ja muistuttamaan, että koulumme... PRÖT. Anteeksi, se ei ollut radio...

– ...halusin tulla muistuttamaan, että tällä lukukaudella keskitymme avaruusaiheisiin, rehtori jatkaa.
– Tarkoituksena on tehdä tiedeprojekti tulevasta avaruuslennosta. Kuten ehkä tiedätte, kuuluisa Hajusintti Herne kävi aikoinaan tätä koulua, mistä syystä koulumme on valittu yhteistyökumppaniksi Hajusintti Herneen hajukokoelman kartuttamiseen. Näytteitä tarvitaan paljon, muun muassa sukkamehua eri luokka-asteilta sekä paljon muutakin. Pääsemme myös seuraamaan raketin lähtöä rakettikeskukseen, minkä lisäksi Hajusintti Herne on itse luvannut tulla vierailemaan koulussa! Kiitos, jatkakaa!

Keskusradion pörinä aiheuttaa luokassa hihittelyä, ja Pirkko pyörittelee silmiään, sillä hänen mielestään on älytöntä viedä avaruuteen minkäänlaisia hajuja.

– Eihän avaruudessa edes haise mikään, koska siellä on tyhjiö, eikä siis ilmaa tai mitään muutakaan, joka voisi haista, Pirkko selittää.

Opettaja sanoo, että Pirkko on oikeassa, mutta ehkäpä Hajusintti Herne saa asiaan muutoksen. Avaruudentutkimus on tärkeää.

– Siksi ajattelin, että ennen kuin kuuluisa vierailijamme tänään saapuu, me tutustumme avaruuden ilmiöihin, opettaja sanoo. Se on Pirkonkin mielestä hyvä idea. Avaruus on tosi mielenkiintoinen.

Opettaja aloittaa helpoista jutuista, eli mustista aukoista.

– Musta aukko on sellainen, joka imee luokseen kaiken ja sen jälkeen nielaisee sisuksiinsa – vaikka kokonaisen planeetan!

Luokka kuuntelee huuli pyöreänä: kokonaisen planeetan! Planeetat ovat tosi isoja.

– Maapallo on planeetta, ja se painaa ainakin tuhat tai miljoona kiloa, tietää Perttu.

Opettaja sanoo, että maapallo painaa noin kuusi kvadriljoonaa kiloa.

– Mikä? PRÖTDRILJOONAA? Rasmus nauraa.

– Höpsis, tämä on vakava asia, kvadriljoonaa, opettaja sanoo. – Siinä on ykkönen ja 24 nollaa.

Lapset hiljentyvät hetkeksi miettimään, kuinka niin suuri luku voi edes olla olemassa.

– Aika iso vaakakin on pitänyt olla, kun maapallo on punnittu, Reetta huomauttaa.

Opettaja jatkaa selitystään: – Tiedättekö mikä on vielä ihmeellisempää? Tutkijat ovat löytäneet mustan aukon, joka röyhtäilee!

RÖYYYYHHH, kuuluu takapenkistä, ja kaikkia naurattaa.

Se ei ollut musta aukko vaan Perttu, joka viittaa innokkaasti. Hän kysyy, eikö MUSTASTA aukosta pitäisi tulla vähän toisenlaisia ääniä: PRÖÖT, PRÖÖT. Perttu tekee kainalopieruja, ja nyt koko luokka ulvoo niin, että vedet tihkuvat silmistä.

– Huokaus, sanoo opettaja.

– Te olette todella lapsellisia.

Pirkkoa vähän harmittaa, kun kiinnostava tunti mustista aukoista meni pelleilyksi. Hänkään ei kuitenkaan voi olla hymyilemättä, kun miettii outoja röyhtäysäänii päästävää mustaa aukkoa, joka on 30 miljardia kertaa suurempi kuin aurinko, joka taas on 109 kertaa suurempi kuin maapallo.

– Melkoinen röyhimestari. Ei kannata olla ihan lähellä, kun sellainen röyhtää, Rasmus kuiskaa.

– RÖYYH, sanoo Perttu, sillä hänen mielestään parhaita vitsejä ovat yhä uudestaan toistetut vitsit. Mutta nyt opettaja meinaa jo suuttua. Kun luokka on lopulta rauhoittunut, opettaja jatkaa tuntia ja ryhtyy kertomaan tulevasta avaruuden valloituksesta:

– Niin kuin rehtori kertoi, Hajusintti Herne on entinen tämän koulun oppilas. Hän oli jo nuorena hyvin lahjakas tiedenainen ja keräsi koulun suurimman hajukokoelman, jota edelleen säilytetään vitriinissä opettajanhuoneessa.

– Mikä on vitriini? Reetta kysyy.

– Lasinen kaappi, opettaja vastaa. – Siellä voi pitää vaikka palkintoja tai koriste-esineitä. Koulun vitriiniin on ikuistettu kaikenlaisia hajuja: on kukkien tuoksua, navetan hajua, koulukeittiön lemua sekä jumppasalin ikivanha haju.

Opettaja kertoo, että Hajusintti Herneelle tapahtui jonkinlainen onnettomuus koulussa, ja sen seurauksena hän innostui hajuista.

– Minkälainen onnettomuus? Reetta kysyy, mutta opettaja ei tiedä. Se tapahtui ennen hänen aikaansa.

– Voiko niin kaukaisia asioita edes olla kuin ENNEN opettajamme aikaa? Rasmus kuiskii. Hänen mielestään opettaja on aika vanha.

Opettaja jatkaa:

– Joka tapauksessa onnettomuuden seurauksena Hajusintti Herne ryhtyi keräilemään hajuja, kun muut keräsivät kasviota. Sillä lailla hän sitten omaisuutensa-kin teki, hajuilla.

– Hajuilla? Rasmus ihmettelee.

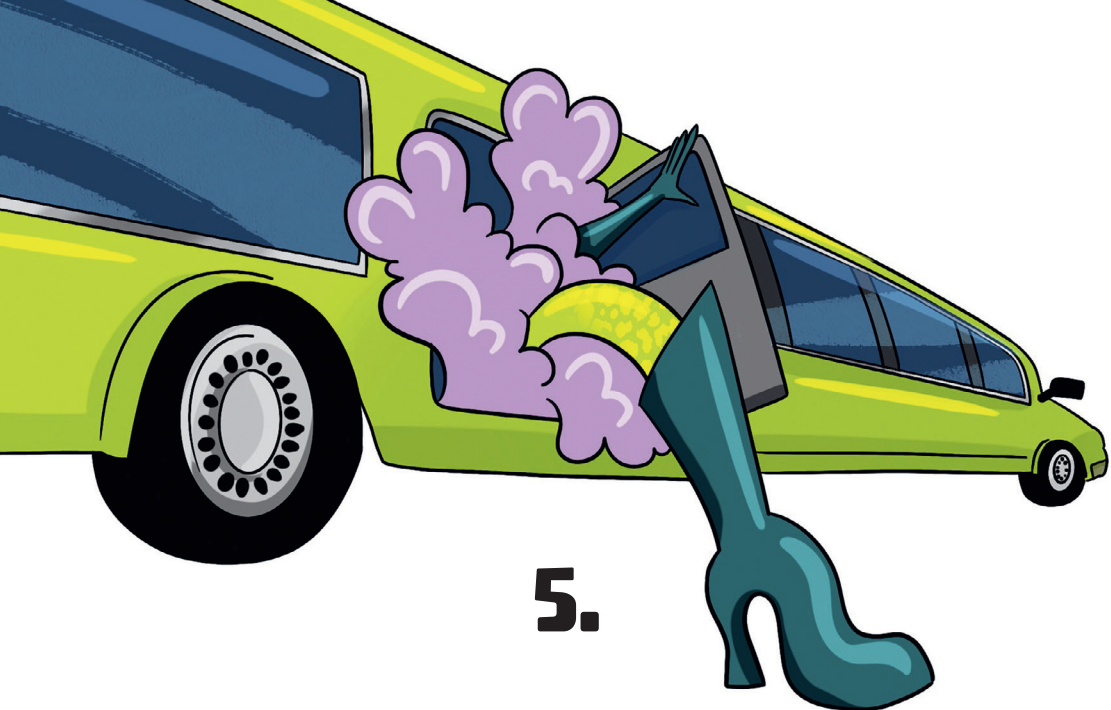
– Kyllä. Hajuvesillä tietenkin. Hajusintti Herne keksi, että hajuja voi myydä myös esimerkiksi koirille ja kissoille – tai heidän omistajilleen. Hän kehitti sellaisia hajuja, jotka saavat koirat ihan hulluksi ilosta, ja kissat myös. Kukapa ei sellaisia haluaisi lemmikille ostaa!

Pirkko kysyy, millaisia hajuja ne sitten olivat.

– Oi, kaikenlaisia. Yksi koirien ikisuosikki on mädäntynyt rotta. Myös kaikenlaiset kakkakikkareet ovat suosittuja sekä tietenkin oksennus ja sen sellainen. Niistä tehtiin hienoa koiraparfyyymiä, eli koirfyyymiä, jota ruiskutettiin koiran pehmolelun päälle, ja koira rakasti sitä!

- Mutta eikö haissut kauhealta, jos kotona oli sellainen pehmolelu? Pirkko irvistää.
- Kyllä. Mutta lemmikit ovat ihmisten parhaita ystäviä, opettaja vastaa. – Mitäpä niiden eteen ei tekisi.
- Leo tykkäisi! Rasmus nauraa.

Iltapäivällä koulun pihalle lipuu ihan oikea limusiini. Sieltä nousee ensin hajuvesipilvi ja sen jälkeen Hajusintti Herne. Hän on pitkä nainen ja pukeutunut vihreään kokovartalopukuun, joka muistuttaa supersankarien trikoita. Viittakin hänellä on, tai melkein, hänen harteillaan on pörröinen haisunäätätekturkis. Hän on varsin erikoinen ilmestys.

Koululaiset ovat kerääntyneet ottamaan tärkeää vierasta vastaan, ja rehtori rientää ensimmäisenä kumartamaan ja toivottamaan Hajusintin takaisin koulun penkille.

– Minulla on täältä pelkästään huonoja hajumuistoja! Hajusintti Herne kuitenkin sanoo. Hän vetää ilmaa nenäänsä ja pudistelee päätään mutta loihtii sitten kasvoilleen hymyn, joka ei näytä kovin aidolta.

Kohta koko koulu istuu jumppasalissa ja kuuntelee, kun Hajusintti Herne selittää, mitä toivoo:

– Haluan kerätä hajujäljen jokaiselta ihmiseltä koko planeetalla. Siihen menee aikaa, joten aloitamme kouluista, ja teillä on kunnia saada olla ensimmäisten joukossa. Teidän hajunne leviää koko maailmankaikkeuteen!

Oppilaat katselevat toisiaan epävarmoina. Moni haisutelee käsiään ja joku kainalooaan. Mikä edes on hajujälki?

– Jokaisella ihmisellä on ainutlaatuinen hajujälki, joka on vähän niin kuin sormenjälki, kaikilla hiu-

kan erilainen. Oletteko koskaan miettineet, miksi oma paukku ei haise omaan nenään erityisen pahalta, kun taas muiden... Se johtuu juuri siitä, että kyseessä on oma hajujälki, Hajusintti Herne selittää, ja koko sali alkaa tirskaa.

Mutta ei auta. Rehtori on luvannut, joten jokaiselta otetaan hajujälki ja se talletetaan Hajusintti Herneen tiedostoon.

Pirkkoa asia vähän mietityttää:

– Miksi ihmeessä hän haluaa kaikkien ihmisten hajujäljen? Ei varmastikaan vain lähettääkseen niitä avaruuteen... Mitä hän niillä tekee? Voisikohan... Ei kai niitä vain voi käyttää väärin, vaikkapa rikollisiin tarkoituksiin?

– Ehkä tässä olisi Lemuetsiville pieni tehtävä! Reetta ehdottaa.

LUULITKO ETTÄ MAAN PÄÄLLÄ HAISEE JOSKUS PAHALLE? ET VARMAANKAAN OLE HAISTANUT AVARUUDESTA SAAPUNUTTA LIMAOLIOTA.

Maailman rikkain nainen, Hajusintti Herne, on aloittanut jännittävän avaruusprojektin. Hän haluaa levittää ihmiskunnan sulotuoksut myös toisille planeetoille. Mutta mikä eteen, kun hajuyhteys houkuttelee Maahan poikkeuksellisen lemuavan vieraan? Lemuetsivillä on näissä avaruusteemaisissa tarinoissa edessään äärettömän ällöttäviä arvoituksia.

Lemuetsivät-sarja tunnetaan äänikirjahittinä, ja nyt näitä löyhähteleviä tarinoita saa myös runsaasti kuvitettuina kirjoina. Tämän kirjan kolmessa tarinassa taistellaan Röyhysten sodassa ja ajaudutaan Suurelle pieruseikkailulle.

	 9 789510 519097
www.wsoy.fi	L84.2 ISBN 978-951-0-51909-7

PRÖÖT!